

CENTRUM PRE VEREJNÚ POLITIKU

Zvažujete prihlášku na slovenské aj české univerzity? Na tie české je prihlasovanie jednoduchšie a lacnejšie

Autor štúdie: Jakub Dovčík

Už niekoľko rokov pretrváva veľmi silný odlev mladých ľudí zo Slovenska na vysoké školy v susednej Českej republike. Okrem reputácie tamojších inštitúcií, možnosti zamestnať sa v Česku po štúdiu či počas neho, či materiálneho zabezpečenia škôl môžu v rozhodovaní hrať úlohu aj ďalšie faktory, zvlášť servis a záujem o študenta vo fáze prihlasovania, ktorý české školy demonštrujú.

V tejto krátkej štúdii sme porovnali aktuálnu náročnosť a nákladnosť prihlášok na české a slovenské univerzity ako ilustráciu možnej rozdielnej výkonnosti škôl v tejto oblasti. Do porovnania sme zahrnuli všetky fakulty najväčších verejných univerzít podľa celkového počtu študentov v jednej aj druhej krajine. Konkrétne čísla možno nájsť v prílohe, prinášame aj niekoľko kvalitatívnych postrehov.

Slovenské univerzity: zložité, drahé a nelogické

Prihlasovanie na slovenské univerzity vie byť veľmi neprehľadný proces. Napriek tomu, že každá spomedzi našich najväčších verejných univerzít ponúka „elektronickú“ prihlášku, v skutočnosti vo väčšine prípadov ide len o prihlášku, ktorú musí uchádzač doma vytlačiť a odoslať poštou.

Hlavným problémom pre slovenské univerzity je overovanie pravosti dokumentov, ako maturitných vysvedčení či potvrdení o zaplatení. Tieto dokumenty si často vyžadujú vo forme oficiálnej kópie, čo dvíha už aj tak relatívne vysoké ceny prihlášok. Niektoré univerzity, ako napríklad TUKE či EUBA to riešia dovoľením nahráť oskenované kópie, alebo možnosťou prepojiť prihlášku s údajmi z elektronických žiackych knižiek – čo je samozrejme dostupné len pre stredné školy, ktoré takúto digitalizáciu známkov majú.

Na rozdiel od uchádzačov o štúdium na českých univerzitách, slovenské vysoké školy nedovoľujú svojim študentom zaplatiť za prihlášky kartou online. Môžu zaplatiť prevodom, no v tom prípade školy často vyžadujú pripojenie potvrdenia o zaplatení k prihláške.

Na najväčšej univerzite na Slovensku Univerzite Komenského je prihlasovací systém formálne centralizovaný cez jednotný elektronický informačný portál, no v skutočnosti si každá fakulta riadi prihlasovací proces sama a určuje cenu prihlášky.

Existujú stále dve formy prihlášok; elektronická a tlačaná, teda taká, ktorú si uchádzač kúpi v papiernictve. Ceny za prihlášku sa medzi niektorými fakultami nelíšia, inde sa, naopak, líšia dosť podstatne a to bez akéhokoľvek náznaku logického dôvodu prečo to tak je.

Prihláška na lekársku fakultu stojí dokonca i v elektronickej forme 80 eur, na právnickú a Jesseniovu lekársku 70, čo sú najvyššie sumy poplatkov za prihlasovanie medzi univerzitami v Česku a na Slovensku. Formálne ide o poplatok zabezpečujúci materiálne zabezpečenie prihlasovacieho procesu, no rozdiely nedávajú zmysel hlavne vo svetle toho, že napríklad na Matematicko-fyzikálnej fakulte UK existuje veľké množstvo odborov, administrácia ktorých musí byť individuálna, čo by malo dvíhať náklady za prihlasovací proces, no prihláška stojí len 33 eur. Na Právnickej fakulte stojí prihláška, ako už bolo spomenuté, 70 eur, no administrujú len jediný bakalársky odbor a to bez prijímacích skúšok. Nehovoriac o tom, že jazyk na stránkach pre uchádzačov je veľmi legalistický, neosobný a prakticky kladie prekážky tomu, aby uchádzač reálne prihlášku odoslal. V prípade že študent potrebuje pomoc, infolinka prepojená s elektronickým systémom prihlášok je určená výhradne pre technické problémy. Pre otázky týkajúce sa priamo obsahu prihlášok musí uchádzač volať na študijné oddelenie tej-ktorej fakulty a tam ľudia odkazujú na „pozorné prečítanie obsahu stránky“. Bez ohľadu na to, ako nezrozumiteľný tento obsah je.

Ironiou je, že online informačný portál AIS dovoľuje študentom vyplniť aj celú prihlášku online, za predpokladu, že je uchádzač už teraz študentom Univerzity Komenského. Univerzita Mateja Bela funguje na rovnakom systéme ako Univerzita Komenského, s podobným systémom elektronických prihlášok, ktoré treba vytlačiť, poslať spolu s potvrdením o zaplatení a overenými kópiami vysvedčení. Právnická fakulta a Fakulta politických vied a medzinárodných vzťahov majú relatívne vysoké ceny prihlášok, až 57 eur, pričom na obe fakulty sa dostáva veľa uchádzačov bez prijímacích skúšok.

Naopak, Slovenská technická univerzita, Technická univerzita v Košiciach a Ekonomická univerzita v Bratislave majú relatívne homogenizované prihlasovacie procesy. Každá prihláška na Ekonomickú univerzitu (s výnimkou spoločných programov s inými univerzitami) stojí 32 eur a dá sa kompletne zaplatiť online. Vysvedčenia donesie študent na prijímacie skúšky, čím vzniká jediná čisto elektronická prihláška spomedzi najväčších slovenských univerzít. Prihlášky na TUKE a STU stoja po 20 eur, s výnimkou architektúry na STU, u ktorej sú vyššie výdavky pochopiteľné, vzhľadom na aspekt nutnosti doručiť a posúdiť výtvarné a talentové aspekty prihlášky.

Česká republika: prihlášky online aj platba kartou

Na druhej strane, v Českej republike sú prihlasovacie procesy výrazne priamočiarejšie. Na všetkých univerzitách sa dá zaplatiť aj online kartou či vyplniť a odoslať celú prihlášku online. Jedinou výnimkou je České vysoké učení technické, ktoré má rovnaký systém ako slovenské univerzity v tom, že je potrebné „elektronickú“ prihlášku odoslať podpísanú poštou.

Univerzita Karlova má nielen centralizovaný a ľahko prístupný systém prihlášok, ale tiež jednotnú cenu za prihlášky. Česká zemědělská univerzita v Prahe a Univerzita Palackého majú relatívne decentralizované, no ľahko dostupné systémy prihlášok. Masarykova univerzita má jednoznačne najprístupnejšiu stránku, ktorá je písaná bežným, zrozumiteľným jazykom a uchádzač sa veľmi jednoducho dostane k informáciám, ktoré potrebuje. Ceny za jednotlivé prihlášky sa líšia, no nie výrazne. Najhorší systém prihlášok spomedzi najväčších českých univerzít má už spomenuté České vysoké učení technické, nakoľko je decentralizovaný a prihlášku treba poslať poštou.

České univerzity majú vo všeobecnosti lacnejšie prihlášky, pričom žiadna nejde nad 31 eur. K týmto cenám si však treba pripočítať náklady na Scio testy, ktoré si tieto školy vo väčšine prípadov vyžadujú. Slovenské univerzity tieto testy žiadajú len výnimočne a často prijímajú študentov bez skúšok na základe dostatočného prospechu.

Záver

Vo všeobecnosti sú procesy v oboch krajinách relatívne zložité, no na Slovensku je postup výrazne komplikovanejší a drahší vďaka inštitucionálnemu nedostatku dôvery. Ten sa prejavuje tak, že sa od študenta vyžadujú tlačeneé verzie dokumentov a overení. Tie dvíhajú ceny prihlášok ešte vyššie než je samotná oficiálna cena za prihlášku. Aj samotné sumy za prihlášky sú dosť vysoké, napríklad v porovnaní s britským systémom UCAS, kde uchádzač zaplatí 24 libier a môže si poslať 5 prihlášok - cez jednu platformu, na hociktorú univerzitu v krajine, čisto elektronicky. Na druhej strane, v Spojených štátoch sú prihlášky výrazne drahšie, i keď vo väčšine prípadov bývajú chudobnejším študentom tieto poplatky odpúšťané.

Názov školy/fakulty	Online prihláška	Odoslanie online	Cena za prihlášku (EUR)	Online platba
Právnická fakulta UK	Áno	Nie	70	Áno, potrebné priložiť potvrdenie.
Pedagogická fakulta UK	Áno	Nie	60	Áno, potrebné priložiť potvrdenie.
Lekárska fakulta UK	Áno	Nie	80	Áno, potrebné priložiť potvrdenie.
Filozofická fakulta UK	Áno	Nie	20	Áno, potrebné priložiť potvrdenie.
Prírodovedecká fakulta UK	Áno	Nie	15	Áno, potrebné priložiť potvrdenie.
Farmaceutická fakulta UK	Áno	Nie	60	Áno, potrebné priložiť potvrdenie.
Fakulta telesnej výchovy a športu UK	Áno	Nie	50	Áno, potrebné priložiť potvrdenie.
Jesseniova lekárska fakulta UK	Áno	Nie	70	Áno, potrebné priložiť potvrdenie.
Fakulta matematiky, fyziky a informatiky UK	Áno	Nie	33	Áno, potrebné priložiť potvrdenie.
Rímskokatolícka fakulta UK	Áno	Nie	45	Áno, potrebné priložiť potvrdenie.
Evanjelická fakulta UK	Áno	Nie	55	Áno, potrebné priložiť potvrdenie.
Fakulta managementu UK	Áno	Nie	32	Áno, potrebné priložiť potvrdenie.
Fakulta sociálnych a ekonomických vied UK	Áno	Nie	40	Áno, potrebné priložiť potvrdenie.
Ekonomická fakulta UMB	Áno	Nie	32	Áno, potrebné priložiť potvrdenie.

Fakulta politických vied a medzinárodných vzťahov UMB	Áno	Nie	57	Áno, potrebné priložiť potvrdenie.
Fakulta prírodných vied UMB	Áno	Nie	32	Áno, potrebné priložiť potvrdenie.
Filozofická fakulta UMB	Áno	Nie	29	Áno, potrebné priložiť potvrdenie.
Pedagogická fakulta UMB	Áno	Nie	32	Áno, potrebné priložiť potvrdenie.
Právnická fakulta UMB	Áno	Nie	57	Áno, potrebné priložiť potvrdenie.
Stavebná fakulta STU	Áno	Áno, ale overené doklady treba poslať poštou.	20	Áno.
Strojnícka fakulta STU	Áno	Áno, ale overené doklady treba poslať poštou.	20	Áno.
FEI STU	Áno	Áno, ale overené doklady treba poslať poštou.	20	Áno.
FCHPT STU	Áno	Áno, ale overené doklady treba poslať poštou.	20	Áno.
Fakulta architektúry STU	Áno	Áno, ale overené doklady treba poslať poštou.	40	Áno.
Materiálovo technologická fakulta STU	Áno	Áno, ale overené doklady treba poslať poštou.	20	Áno.
FIIT STU	Áno	Áno, ale overené doklady treba poslať poštou.	20	Áno.
Ústav manažmentu STU	Áno	Áno, ale overené doklady treba poslať poštou.	20	Áno.
FBERG TUKE	Áno	Áno.	20	Áno.
FMMR TUKE	Áno	Áno.	20	Áno.
Strojnícka fakulta TUKE	Áno	Áno.	20	Áno.
FEI TUKE	Áno	Áno.	20	Áno.
Stavebná fakulta TUKE	Áno	Áno.	20	Áno.
Fakulta výrobných technológií TUKE	Áno	Áno.	20	Áno.
Fakulta umení TUKE	Áno	Áno.	20	Áno.
Letecká fakulta TUKE	Áno	Áno.	20	Áno.
Ekonomická univerzita (EUBA)	Áno	Áno.	32	Áno.
České univerzity				
Právnická fakulta UNIVERZITA KARLOVA	Áno.	Áno.	30	Áno.
1.lekárska fakulta UNIVERZITA KARLOVA	Áno.	Áno.	30	Áno.
Lekárska fakulta v Plzni UNIVERZITA KARLOVA	Áno.	Áno.	30	Áno.
Filozofická fakulta UNIVERZITA KARLOVA	Áno.	Áno.	30	Áno.
Prírodovedecká fakulta UNIVERZITA KARLOVA	Áno.	Áno.	30	Áno.

Matematicko-fyzikálna fakulta UNIVERZITA KARLOVA	Áno.	Áno.	30	Áno.
Pedagogická fakulta UNIVERZITA KARLOVA	Áno.	Áno.	30	Áno.
Fakulta sociálnych vied UNIVERZITA KARLOVA	Áno.	Áno.	30	Áno.
Fakulta telesnej výchovy a športu UNIVERZITA KARLOVA	Áno.	Áno.	30	Áno.
Fakulta humanitných štúdií UNIVERZITA KARLOVA	Áno.	Áno.	30	Áno.
Teologické fakulty UNIVERZITA KARLOVA	Áno.	Áno.	30	Áno.
Právnická fakulta MUNI	Áno.	Áno.	23	Áno.
Lekárska fakulta MUNI	Áno.	Áno.	27	Áno.
Prírodovedecká fakulta MUNI	Áno.	Áno.	23	Áno.
Filozofická fakulta MUNI	Áno.	Áno.	23	Áno.
Pedagogická fakulta MUNI	Áno.	Áno.	23	Áno.
Ekonomicko-správna fakulta MUNI	Áno.	Áno.	23	Áno.
Fakulta informatiky MUNI	Áno.	Áno.	27	Áno.
Fakulta sociálnych štúdií MUNI	Áno.	Áno.	17	Áno.
Fakulta športových štúdií MUNI	Áno.	Áno.	25	Áno.
Univerzita Palackého v Olomouci UP	Áno.	Áno.	25	Áno.
Provozne ekonomická fakulta ČZU	Áno.	Áno.	19	Áno.
Fakulta agrobiológie, potravinových a prírodných zdrojov ČZU	Áno.	Áno.	19	Áno.
Technická fakulta ČZU	Áno.	Áno.	19	Áno.
Fakulta lesnícka a drevárska ČZU	Áno.	Áno.	19	Áno.
Fakulta životného prostredia ČZU	Áno.	Áno.	19	Áno.
Fakulta tropického poľnohospodárstva ČZU	Áno.	Áno.	19	Áno.
Inštitút vzdelávania a poradenstva ČZU	Áno.	Áno.	19	Áno.
Stavebná fakulta ČVUT	Áno.	Nie.	23	Áno.
Strojnícka fakulta ČVUT	Áno.	Nie.	25	Áno.
Elektrotechnická fakulta ČVUT	Áno.	Nie.	31	Áno.
Jadrová a fyzikálna inžinierska fakulta ČVUT	Áno.	Nie.	25	Áno.
Fakulta architektúry ČVUT	Áno.	Nie.	31	Áno.
Dopravná fakulta ČVUT	Áno.	Nie.	25	Áno.
Fakulta biomedicínskeho inžinierstva ČVUT	Áno.	Nie.	25	Áno.
Fakulta informačných technológií ČVUT	Áno.	Nie.	25	Áno.
Masarykov ústav vyšších štúdií ČVUT	Áno.	Nie.	25	Áno.

Poznámka: Ceny za české prihlášky sú približne zaokrúhlené konverzie do hodnôt v eurách. I napriek zmenám vo výmennom kurze ostáva podstata rozdielov rovnaká.